

V knjižnici: polje s krakovskim wawelom, v ozadju spredaj v sredi ^{lib}
s poljskim orlom in lib ^{lib}vskim(?) (konjenikom) spredaj se rokuje 31 šlahčičev
v poljskih nošah. Na levi je po eno drevo na katerem visijo razni grbi. Vsak
grb in šlahčič ima številko spodaj napisi po številkah z W.Ksakowskie ali
Z(iemia)Zatovski. Spodaj v sredi grb mesta Krakova. z napisom Dawny Herb Sto-
llezneg "miesto Krakowa. 1.pol.19.stol.

V knjižnici: Deutsch-windisches Wörterbuch mit einer Sammlung der verdeutsch-
ten windischen Stammorten und einiger vorzüglichern abstammenden Worten.
Verfasst von Oswald Gutschmann, Weltpriester Klagenfurt 1789. Orig. vezava dobro
ohranjena.

Deutsch-slovenische und slovenisch Deutsches Handwortsbuch. Nach der Volksge-
sprecharten der Slowanen in Steiermark, Kärnten, Krain und Ungariens westlicher
Distrikten. Von Anton Johann Murko. delo slov.-nem in nem.-slov. Gratz 1833.
Originalna vezava. Drugi s slovenskimi naslovi.

Kiakowska slika s podpisi:

W: Krakowskie, 2.Ze Sadeckey, 3.Z.Zatorska, 4.Z.Oświecnúska, 5.W.Poznairskie(sic)
6.W.Welenske, 7.W:Sandoninskie, 8.W.Kalickie, 9.W.Trocka, 10.W.Sieবাদgkie, 11.Z.
Wieleeńska, 12.W.Leczgskie(očividno slikar ni bil Poljak) , 13.X.Zmadzkie(!)
14.W.Brzesko-Kajawskie, 15.W.Kijozskie, 16.W. Inowsvetawskie, 17.Z.Dolozynskie,
18.W.Raskie(!), 19.Z.Przemyska, 20.Z.Chalicka, 21.Z.Sanockai, 22.Z.Helminska, 23.

Z. Lydoczevska, 24. W. Wolyńskie, 25. W. Padolskie, 26. W. Smolenskie, 27. W. Lubelskie
28. W. Polski(!), 29. W. Belckie, 30. W. Wowogrodzkie, 31. W. Płockie, 32. W. Witebskie, 33.
W. Mazowieckie, 34. W. Lińskie, 35. W. Podlaskie, 36. W. Rawskie, 37. W. Pożeski, 38. W. Cheł-
mińskie, 39. W. Mocistawskie, 40. W. Mallorskie, 41. W. Bracławskie, 42. W.
Pomorawskie, 43. W. Mińskie, 44. W. Inflandzkie, 45. W. Czernichowskie, 46. Wołocz (pre-
dnja črka izpuščena) 47. W. Gniezninskie, 48. P. Prezainskie.

Od 31. mož zastopa več ali manj vsak eno vojvodstvo in so vsi označeni s
številkami. Srednji in št. 5. torej Poznański.

123 x 91 cm.

Stele, LIV, 24.1.1935, str. 1-3.

14. litografij geološke fantazije s podpisom Gez. v. Kuwasseg.

Stele, LIV, 1935, str. 12.

Viktor Skrabar: Stara ledinska karta v ormoškem gradu (z mnogimi topo-
grafskimi podatki). ČZN. XXX. 1935. str. 30 - 45.

"Posebnega pomina vreden je ormoški grad, kjer je nekdaj komturija
nemških križnikov bila, sedaj pa je lastnina gospoda Franca Pauer-a
viteza Friedauskega, ki komaj 24 let star se je podal na pot po širocem
svetu, je veliko skusil, in z mnogimi vednostmi obdarovan prišel domu.
Iz grada se lepo vidi okoli, vert pa je ozaljšan z dolgimi verstami koša-
tih lip; tudi murv je tu veliko zasajenih. V gradu je c.k. okrajna

sodnija z davkovsko vradnijo; tu sem pride tudi prihodnja okrajna gosposka. Če je imal dko kaj pri okrajni sodnii ali pri davkovski vradnii opraviti, ni v slovenskem jeziku nikdar drugač rekel, kakor "jaz grem v grad ali grajšino". Nekdanja grajšina ormožka je imela obširno politično sodno oblast z veliko podložnimi kmeti. "

Ozir po domačii. Ormož na Štajarskem. - Novice 19. avgust 1854,
L. XII, list 66, str. 35y 263.

ORMOŽ - kapela na križišču cest.

1.

Kip sv. Tomaža 1 m ca. vis. Kamenita sedeča Madona z detetom in jabolkom na desnem kolenu. Sr. 15. stol. zelo dobro moderno a precej *debel*, študi grobo slikano. Krasne draperije in zelo živahno nazaj v S črti zapognjen zgornji del telesa. Iz cerkve v Ormožu.

Isaia 60.: Omnes de Saba venient aurore et thus deferentes et laudem domino annunciantes.

Matth. 2. Et apertis thesauris suis obtulerunt et munera aurum thus et myrrham.

Stele, LI, 30.7.1929, str. 14-15.

Sedeča Marija z golobkom, ki je bila nekdanj v kapeli v Ormožu se sedaj nahaja v ptujskem muzeju. Glej pod Ptuj - muzej list. 44.

Cerkev in samostan frančiškanov v Ormožu. Cerkvena priloga (Sl. Gospod.) 1882, št. 63-65.

ČZN. I. 1904. str. 62.

L. 1493, je Jakob Sekel dobil od papeža Aleksandra VI. dovoljenje, da v Ormožu ustanovi frančiškanski samostan, l. 1495. je bil položen temeljni kamen samostanu in cerkvi, katero je posvetil in frančiškane vpeljal sekovski škof Krištof II. ~~xxxxxx~~ 1504 leta. Ta samostan je bil l. 1525. priklopljen bosanski provinciji, kar pa, kakor se zdi, ni dobro vplivalo na redovno disciplino. L. 1672. namreč dne 16. maja piše sam desar Leopold I. frančiškanskemu generalu v Rim, da trije frančiškani ormoškega samostana dajejo veliko poňujšanje, zato se naj ormoški in nauaretski samostan priklopita avstrijski provinciji, že poprej l. 1660. so hoteli ormoški samostan priklopiti ogrsko-hrvaški provinciji, a proti temu so ~~xxxxxxxx~~ja-ugovarjali Ormožanci, dočim so se Ljutomeržani potegovali za priklopi-

tev k ogerski privonciji. Šele l. 1784. je bil priklopljen k avstrijski provinciji, 2 leti pozneje, dne 5. aprila l. 1786. je bil razpuščen, novincev pa že od l. 1782. ni smel več sprejemati; torej je bila njegova osoda že takrat določena. L. 1798. dne 4. oktobra je bil prodan za 2000 gl. Stal je tam, kjer sedaj stoji hiša g. dr. Žižka. Krasno gotično ~~xxxxxx~~ cerkev so do tal podrli, 3 zvonovi po prišli v Prelog v Medjimurhu, orgle v Maribor v sedanjo stolnico, slika sv. Krištofa, ki je bila na oltarju družbe treznosti /ustanovljene za celo štaje sko l. 1517. po baronu Žigi Dietrichsteinu/, je prišla na Polenšak, dragocena gotična monštranca s poznejšimi dostavki se še sedaj hrani v frančiškanski cerkvi v Vazaždinu, kamor so deloma prenesli tudi arhiv in knjižnico, drugo je prišlo v Grádec, mnogokaj pa se razgubilo.

Društvena poročila. ČZN. VIII. 1911. str. 110, 111.

"...Leta 1495 je Jakob Sekely, od kralja Matjaža Korvina za doljno Štajersko postavljeni deželni poglavar, v Ormožu v pripomoč duhovnemu pastristvu samostan za Frančiškane sozidal, ki pa je leta 1786 spet nehal biti. Sled tega samostana se nahaja le še v podertijah oltarije, ktere se kaj gerdo priležejo mestu....."

Ozir po domačii. Ormož na Štajarskem. - Novice 19. august 1854, H. XII. , list 66 , str. 263.

Emil Kümmel v razpravi Kunst und Künstler in ihrer Förderung durch die steir. Landschaft vom 16. bis 18. Jahrhunderte. (Studie aus den Rechenbüchern und Acten des Landesarchives.) havaja letnice, ko so za stavbe prispevali stavbni stanovi1633:Friedau, Francis. (A.107)

1646: Friedau, Francisc.(A.209).

Beiträge zur Kunde steiermärkischer Geschichtsquellen. 16. Jhrg., Graz 1879, str. 116-117.

ORMOŽ + ^{župna} cerkev. *sv. Jakoba*

Na zvonikovem portalu ščitek z letnico - 1591 -a močno prebeljen in 9 mogoče spodaj drugačna. Portal je čisto gotski z žlebom, obrezom na ajdovo zrno in šilast.

Prezbiterij ima zunaj gotске opornike. Po njih sodeč precej zgodnja gotika.

V ladji krasen Kristus na križu iz 18. stol.

Stele, XXXIV, 19.6.1925, str.22'

Vsa na novo poslikana. Ladja baročno obokana, prezbiterij staro, nima reber, ampak venstoječe ostre robove in svod ^{organiziran} gotsko. Prez sklepni kov in konzol.

Na sev. ob cerkvi manjša stavba, ki izgleda starejša, kakor sedanja cerkev. Enoten podolgovat prostor, zaključen s 3 stranicami osmerokota, obdan z zelo močnimi rebri, ki se navzgor zgubijo v steni. Močno so profilirana z dvakratnim žlebom in imajo le ozek pas čela. Zelo veliki okorgli sklepniki.

Práv v zaključnem delu predstavlja venec gotskih listov, v sredi pa pa maski, ki ima mesto las liste in iz ust ji rastejo listi.

Drugi sklepnik lep venec gotskih listov. tretji in četrti pa v sredi odbitu, okrog pa ~~xx~~ v radiju le gotsko listovje, podolgovate oblike, v obliki zvezde.

Čepa je prižnica iz sr. 18. stol. z reljefom zlatega teleta, kipci 4 evangelistov z angelji in sv. Trojica na strehi. Stali oltarji moder ni.

V kapelici na str. oltarju 2 lepa baročna okvirja z reljefi Jezusa in Marije, deloma oblečenih, zelo dobro delo iz voska.

Arhitektura str. ladje je verjetno še iz 14. stol.

Letnica na zvonikovem portalu nedvomno 1591.

Stele, XXXIV, 19.6.1925, str.33'- 34'

Kip v kapeli na križišču cest v Ormožu je prinešen tja iz c. v Ormožu.

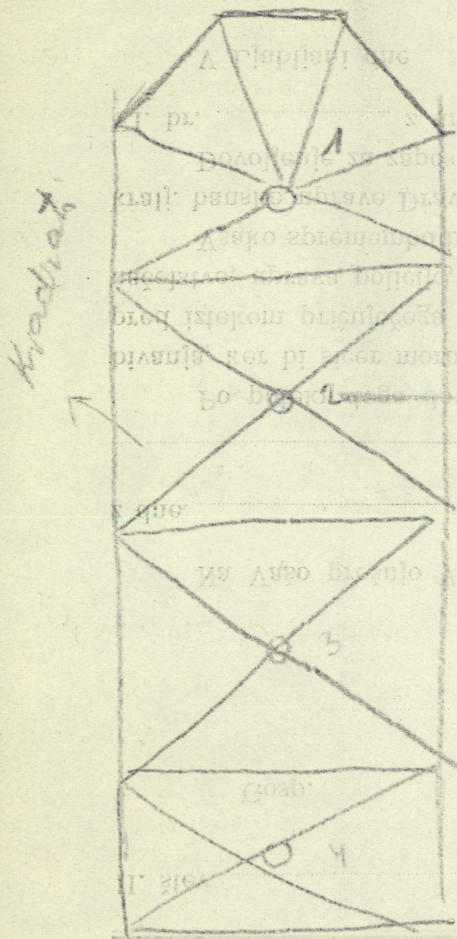
Glej pod Ormož- kapela na križišču cest.

Stele, LI, 30.7.1929, str.14-15.

V stranski kapeli visi pl.o., kopija Czestochovske M.B. z obeski z velikimi baročnimi rožami v okviru obloženem s posrebreno rokokoornamentiko iz sr.18. stol. V bližini je slika roženvenške M.B. sign. JA:Brollo, ki je poslikal tudi cerkev. V arhitekt. razgotiziranem prezbiteriju(odbita rebra) je naslikal navidezno rahitekturo.

Na severu je ladji prizidana vsa obokana gotška kapela. Ohranjeno je tudi eno kono s krog vičjem(zavidano). Drugo okno je bilo očitvidno šele pred kratkim odstranjeno.

Sklepni kl. glava v sredi, ki ji iz ust raste akantus. *ji ovija glavo in travi*

venec ob robu sklepnika.

2. venec gotskega ~~akantusa~~ akantusa, ki se v vrtincu razvija iz srede na rob. v treh krogih, v katerih njegovi listi zavajajo.

3.4. gladek krog na katerem leži radialno krabastih listov z močnimi vzboklinami. "ebra prehajajo brez konzol v steno, stojijo daleč ven in so dvakrat žlebasto profilirana. Arhitektonsko lepa stavba 14. stol.

Ladja ima dolg gotski prezbiterij. ~~Jel~~ njeno jedro z gotskimi krogovičnimi okni. ~~Jel~~ ladja še romanska in povišana, ni razvidno a mogoče. Na gotskem portalu je zabrisana ne čisto jasna letnica 1514. zelo lepa je rokokojska s kipi in reljeji okrašena prižnica, njej nasproti visi ekspresiven Križani iz baročne dobe.

Stele, LIV, 27.1.1935, str. 10-11

Ormož je bil gotovo prvi vikarijat Velike Nedelje, kar sklepamo iz dejstva, da je Središče bilo dolgo časa odvisno od Ormoža. Ormoška cerkev je neki iz l. 1271., tamošnji grad se imenuje že l. 1331. Vendar pa ni znano, kdaj je nastal ormoški vikarijat in katere meje je imel. To pa zaradi tega, ker nam ni znano, se je li svetomiklavški vikarijat izločil iz velikonedeljske ali iz ormoške župnije.

M. Ljubša: Zemljepisni razvoj župnij v pražupnijah Ptuj, Velika Nedelja in Radgona.

ČZN. XX. 1925. str. 5.

V cerkevnm oziru je Ormož spadal pod velikonedeljske križnike; prvotna cerkev, najbrž sedanja stranska kapela je bila pozidana v 13. stoletju, a že l. 1271. povečana po priliki dosedanje velikosti. Prvi, po krstnem imenu znani ormoški župnik Jernej se omenja l. 1354. potem l. 1420 križnik Janez. /opomba: Slekovčev zapisek v arh. Zg. dr./

Društvena poročila. ČZN. VIII. 1911. str. 110.

"Cerkev mestne fare (župe) pri sv. Jakobu.....je bila izprva stranska kapela, že v letu 1271 po starogotički osnovi zdiana. Sedanja podoba je dobila po blagodarni pripomoči slavnih križnikov; v letih 1832 in 1849 pa je bila popravljena in ozaljšana....."

Ozir po domačii. Ormož na Štajarskem. - Novice 19. august 1854.
L. XII, list 66, str. 263.

Augsburg - muzej: slika famifije Elias Holls v.M. Kager(1575_1634. Tip portr ki tudi pri nas nastopa, n.pr.v Ormožu in ki je tipično severnjaški. Odmev Holbeinovega novega realizma in sodobnega nizozemstva.

(glej kart.)

Stele, XIA, 1937, str. 52